

DERMATOLOGICKÉ ZAMYŠLENÍ

Jarmila Rulcová

Dermatovenerologická klinika FN a LF MU Brno

Klin Farmakol Farm 2006; 20: 175

V posledním desetiletí je charakteristický rychlý vzestup množství nových poznatků ve všech medicínských oborech, mezi nimiž není v ústraní nových objevů ani dermatovenerologie. Děje se tak zejména zásluhou velkého pokroku imunohistologických, imunohistochemických, biologických a genetických metod na molekulární úrovni. Díky rozvoji těchto technik se rozšiřuje poznání o patogenetice chorob, což je jedním z nejdůležitějších faktorů vedoucích k úspěšnému rozvoji farmakoterapie, která tak zaručuje kauzální působení na základní etiopatogenetické faktory.

Dermatologie patří mezi morfologické obory. Klinický a histologický obraz kožních projevů patří i dnes mezi základní dokumentaci kožních onemocnění, která je dle závažnosti onemocnění a diferenciální diagnostiky dále doplňována dermatoskopickým vyšetřením a mnohými laboratorními metodami. Navíc se dermatologie stále více integruje v medicíně, je úzce spojená s dalšími lékařskými obory a vyžaduje mezioborovou spolupráci. Úzká spolupráce se týká např. gynekologie, endokrinologie, interního lékařství, imunologie, alergologie, rev-

matologie. Není výjimkou, že patologické projevy na kůži mohou být první známkou onemocnění (např. paraneoplasie), které patří do rukou dalším odborníkům. V některých případech je spolupráce mezi dermatologem a dalším specialistou nutná po celý život pacienta, např. u autoimunních onemocnění. Je proto důležité, aby každý lékař znal kožní projevy přinejmenším v rámci svého oboru a rozeznal i terapeutický význam postižení kůže, neboť může být směrodatný při volbě léčebných prostředků. Neopominutelnou stránkou kožních onemocnění je psychologický dopad na pacienta, zejména trpícího chronickým kožním onemocněním. Význam kožních projevů je tedy diagnostický, prognostický a terapeutický.

V lékařské praxi v podstatě každý 5.–6. pacient trpí onemocněním kůže. Ošetření dermatóz bývá převážně topickými dermatiky, ale v některých případech je nutná kombinace se systémovými léky. Zevní terapie vyžaduje dosti zkušeností, aby bylo možné ji ordinovat co nejlépe a adekvátně. Navíc kožní povrch představuje plochu 1,6–2 m², což je předpokladem velké kapacity pro resorpci zevně aplikovaných léků.

Resorpci se účinné látky mohou dostat do krevního a mízního oběhu a působit tak na celý organizmus. Pro správnou indikaci je nutná nejen znalost skladby jednotlivých ingrediencí a jejich dermatofarmakologického působení, ale také především znalost inkorporovaných léčebných látek včetně jejich dermatofarmakologických účinků. Vnitřní terapie, tak jak v ostatních oborech, má svá kritéria spočívající v kontraindikacích, vedlejších účincích a očekávaném efektu.

Rozvoj farmakoterapie a farmakologických postupů v oblasti dermatovenerologie se týká nejen systémových léků, ale také velkým dílem zevních dermatik a fyzikální terapie. S tím úzce souvisí novodobé komplexní terapeutické postupy, které jsou schopny kauzálně ovlivnit příčinu onemocnění a s tím spojené subjektivní potíže pacienta.

doc. MUDr. Jarmila Rulcová, CSc.
Dermatovenerologická klinika FN
pracoviště Bohunice a LF MU Brno
Jihlavská 20, 639 00 Brno